

ПОЕТИКА ХУДОЖНЬОГО ТЕСТУ

24–25 квітня 2007 р. у Дніпропетровському національному університеті проходила чергова всеукраїнська наукова конференція “Поетика художнього тексту” (спів організатори ДНУ, Інститут літератури ім Т.Г.Шевченка НАН України), в якій взяли участь літературознавці Бердянська, Дніпропетровська, Запоріжжя, Києва, Кіровограда, Одеси, Черкас, Чернівців. Конференцію відкрила декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ проф. *І.Попова*. З вітальним словом до учасників наукового зібрання звернувся ректор Дніпропетровського національного університету проф. *М.Поляков*.

Цьогорічна конференція стала наступним кроком в осмисленні ключових проблем сучасного літературознавства: попередні наукові конференції в ДНУ з питань поетикального дискурсу художнього тексту відбулися в 1997, 2001, 2002 роках. Це й зумовило напрямки обговорення заявленої теми. Усебічно було розглянуто методологічні, теоретичні, філософсько-світоглядні стратегії вивчення поетики художнього тексту, наукового осягнення його естетичної та художньої природи (*Г.Клочек* “Художній світ літературного твору як складова його поетики”, *С.Михида* “Психопоетика: проблеми кореляції психологоспрямованих літературознавчих технологій”, *В.Марко* “Коди художнього тексту: на зрізі жанротворчих чинників”, *О.Манойлова* “Художній предмет у поетичному світі: семіотичне бачення”, *В.Нарізьська* “Модуси художності: дискусійні аспекти”, *Л.Ромащенко* “Художня динаміка української історичної козакіани: від романтизму до постмодернізму”, *Л.Сінченко* “Рецептивні аспекти літературних теорій ХХ століття”, *Л.Тарнашинська* “Українська версія сюрреалізму: генеза, естетика, поетика”, *О.Турган* “Сутність естетичної природи мистецтва у трактуванні Є.Маланюка”, *Л.Чернова* “Фентезі: теоретичний дискурс”). У доповіді *Н.Зборовської* “Історія української літератури як методологічна проблема” було сформульовано концепцію історії української літератури як естетичної системи, визначено методологічні й теоретичні засади її написання, базові критерії поцінування творчості письменників.

Світоглядні парадигми художнього тексту, розмаїття форм їх оприявлення знайшли багатогранне висвітлення у виступах *Н.Заверталюк* (“Екзистенційний вимір світу і людини в “неймовірних оповіданнях” М.Матіос”), *В.Коржа* (“Подолання смерті духом звитяжним (поетика поеми “Похорон друга” П.Тичини)), *Я.Цимбал* (“Образ повії в урбаністичному світі української літератури першої третини ХХ ст.”), а також *Н.Васильченко-Каверіної*, *О.Гонюк*, *С.Нечипоренко*, *Н.Полохової*, *С.Полякової*, *М.Тарасової*, *В.Ялової*. Аналіз останніх романів *В.Дрозда* (“Листя землі”, “Острів у вічності”, “Убивство за сто тисяч американських доларів”) в означеному аспекті привернув увагу *Н.Дашко*, *Л.Костецької*, *Л.Яшиної*.

Проблеми національної нарації художнього тексту, взаємозв'язку національного й загальнолюдського було розкрито в доповідях *О.Бескромної* (“Традиції “Виходу” у творчості І.Франка та Семена Фруга”), *Р.Гончарова* (“Складники поетики простору в ліриці М.Семенка: китайська та японська поетика танку і хоку”), *Є.Прісовського* (“Національна ідентичність поезії В.Гетьмана і її загальнолюдське значення”), *О.Харлан* (“Коди катастрофізму в українській і польській прозі міжвоєнного двадцятиліття”).

Змістовне обговорення викликали доповіді, присвячені питанням жанрових модифікацій української літератури, що взаємодоповнювали і взаємопоглиблювали одна одну. Це, зокрема, розвідки *Ю.Ганошенка* “Особливості жанрової структури українського інтелектуального роману першої половини ХХ ст.”, *Н.Малютіної* “Жанрові модифікації родинно-побутової драми кінця ХІХ – поч. ХХ ст.”, *К.Прокоф'євої* “Феномен русскої исторической драматургии”. Жанрово-стильові доміанти прози *В.Стефаніка*, *С.Божка*, *Н.Королеви*, *В.Підмогильного*, “Сонячних кларнетів” *П.Тичини*, поезії 1960–1980-х рр. ХХ ст. були розглянуті *О.Казановою*, *Н.Лапушкіною*, *Т.Поповою-Мозовською*, *Л.Каніболоцькою*, *М.Фокою*, *К.Чегаринською*. На виявлення

своєрідності поетики і психології творчості індивідууму були зорієнтовані дослідження функціональності й концептуальності кольору в художньому тексті (О.Дроботун, В.Ніколаєнко), умовно-метафоричних форм зображення та специфіки інтерпретації архетипів (Н.Олійник, А.Степанова, І.Ткаченко, О.Шаф, Т.Щербакова).

У діахронічній та синхронічній площинах поетику і психологію творчості сучасних українських письменників модерного та постмодерного напрямків було висвітлено К.Дубом (“Поетика збірки “Наперсток” Д.Павличка), І.Кропивко (“Поетика роману “Жменя вічності” О.Авраменка”), О.Поліщук (“Ігрова природа “персонажа / автора” в романі “Воццек” Ю.Іздрика”), Л.Степовичкою (“Психічні стани ліричного героя та засоби їх вираження у книзі “Магма” І.Павлюка”). Специфіка сучасного жіночого письма акцентована А.Артюх, І.Білою, Г.Великоднюю.

Аспекти таїн тексту, що були порушені на конференції науковцями різних регіонів України, засвідчили зростання інтересу до цілеспрямованої інтерпретації їх в аспекті теоретичного й індивідуально-творчого дискурсів, висунули низку завдань подальшого дослідження проблеми поетики в герменевтичному ключі.

м. Дніпропетровськ

Нінель Заверталюк, Наталя Олійник

УКРАЇНА – ПОЧЕСНИЙ ГІСТЬ 52 ВАРШАВСЬКОГО МІЖНАРОДНОГО КНИЖКОВОГО ЯРМАРКУ

17–20 травня ц. р. відвідувачі книжкового ярмарку в Варшаві мали можливість ознайомитися з Національною експозицією України “Україна – книжкова держава” (організатор – Державний комітет телебачення і радіомовлення України). Працювали круглі столи “Особливості розвитку книговидавничої справи в Україні”, “Книжковий ринок України в контексті ринків країн Європи. Перспективи співробітництва”.

Відбулися автограф-сесії українських письменників Андрія Куркова, Юрка Покальчука, Галини Тарасюк, Лади Лузіної, Ірен Роздобудько та ж. “Малюток”, презентації “Уряд України: відкритість та прозорість”, книжки Марії Матіос польською мовою “Нація” за участю авторки та перекладачки Анни Коженювської-Бігун, видання “Потяг 76. Потяг до Польщі” за участю Ю.Андруховича та О.Бойченка, “Капіталу” С.Жадана, книжок “Мистецький Олімп України” за участю С.Кравцової, “Лесь Курбас: репетиції майбутнього” Неллі Корнієнко, тритомної “Історії Львова”, книжки “Хто ти, Русь?” О.Речкалова, філологічних новинок І.Дзюби, Ю.Барабаша, І.Качуровського, Д.Наливайка, Л.Масенко (на кафедрі україністики Варшавського університету); видань, присвячених Яну Єжи Пінзелю, “Грані – Т” та “BOSZ” (Польща), продукції видавництва “Акта”, “Ранок”, “Країна мрій”, “А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА”, “Києво-Могилянська академія”, “Либідь”, “Каменярь”, альбому Івана Гончара “Україна і українці”, альбомів видавництва “Колорит” та ін., а також презентація Програм популяризації читання Львівського книжкового ярмарку за участю президента громадської організації “Форум видавців” О.Коваль. Відбулися вернісаж української художньої листівки (“Балтія-друк”), фотовиставка “Це моя Україна” (Укр. нац. інформгентство).

Було передано добірку книжок Національній бібліотеці Республіки Польща (організатори: Держкомітет телебачення і радіомовлення України, Міністерство культури і туризму України).

Пройтися “сторінками раритетних книжок” відвідувачі ярмарку могли на стелажах із виданнями з фондів Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. Завершився ярмарок підсумковим брифінгом для журналістів.

В.Л.

“ДИСКУРС РОМАНТИЗМУ В ЛІТЕРАТУРІ США”

19 травня ц. р. в Інституті літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України відбувся III всеукраїнський симпозиум з американської літератури. Ці традиційні наукові заходи разом із міжнародними конференціями, присвяченими літературі США, – важлива частина діяльності Центру американських літературних студій в Україні при Інституті літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України.